Keywods: *listeriosis, studies, epizootological analysis, food products, morbidity, contamination correlation.*

Рецензент: д.вет.н., професор Фотіна Т.І.
Дата надходження до редакції: 24.12.2013 р.

УДК 636. 92. 633. 88. 582

ЛЕЧЕНИЕ ХРОНИЧЕСКОЙ ГЕМАТУРИИ КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА

М. Т. Абдуллаев, Азербайджанский научно-исследовательский ветеринарный институт

*При субклинической стадии хронической гематурии коров наиболее эффективно применение витаминов **С** и группы **В(В1, В2, В6)**, 10%-го раствора хлорида кальция (внутривенно), с промыванием мочевого пузыря нафталанской нефтью. Срок лечения таким образом сокращается, животные выздоравливают, клинические признаки болезни затухают на 15-20 дней раньше, чем при использовании других способов.*

Ключевые слова: *коровы, эндемический, клинические признаки, растения, кровь, моча.*

Постановка проблемы в общем виде: Со сменой общественной формации, появились мелкие фермерские животноводческие хозяйства. В этих хозяйствах крупный рогатый скот не всегда содержится в помещениях отвечающим зоогигиеническим требованиям и как правило, такие животные лишены крупных пастбищ и выгулов. Они не удовлетворяют потребностям животных, недостаточны для получения высококачественных в санитарном отношении продуктов животноводства и способствуют снижению общей резистентности организма и возникновению эндемических заболеваний.

Связь с важными научными и практическими заданиями. Проведенные исследования являются частью инициативной тематики НИР лаборатории ветеринарной санитарии и внутренних незаразных болезней Азербайджанского НИ Ветеринарного института(1).

Анализ данных научной литературы в которых рассматриваются пути решения проблемы. В настоящее время в ветеринарной практике существует мнение, что болезнь носит стационарный характер, ею болеют в основном животные старше 3-х лет. Также, анализ литературных данных, показал схожесть мнений некоторых исследователей, о том, что длительное поедание животных эндемического растения папоротник орляк (driptoris raddeana) может быть причиной гематурии (2, 3).

Цель исследований: определить лечебную эффективность комплексного применения витаминных препаратов ***С*** и группы ***В***, 10% раствора хлорида кальция (внутривенно), промывание мочевого пузыря нафталанской нефтью, при лечениях коров больных хронической гематурией в субклинической стадии.

Материалы и методы исследований. Материалом для исследований был крупный рогатый скот помесь черно-пестрой породы с местным скотом различных возрастных групп.

Исследования проводили 2001-2006 года у животных местного населения Лерикского района Азербайджана. Всего исследовано 187 животных, больных хронической гематурией. Крупный рогатый скот исследовали клинически, а также проводили лабораторный анализ крови и мочи. В крови определяли содержание эритроцитов и лейкоцитов общепринятым методом, гемоглобина с помощью гемометра Сали, лейкоцитарную формулу выводили по Домрачеву. В моче белок - 3%-ным раствором сульфосалициловой кислоты и проводили микроскопию осадка мочи. Цифровой материал исследований обработали методом вариационной статистики.

Результаты исследований. У обследованных коров отмечали гематурию в субклинической стадии, а у некоторых выраженную клиническую форму болезни. У тяжело больных животных с мочой выделялись сгустки крови, некоторые животные при мочеиспускании тужились и стонали, мочеиспускание было частым, хотя животные хорошо принимали корм, были ниже средней упитанности и выглядели истощенными, эластичность кожи хотя сохранялась волосы были тусклыми, видимые слизистые оболочки были бледными. Частота пульса и дыхания незначительно увеличены. Сердечный толчок в основном усилен. Исходные данные крови больных телят свидетельствует об анемии (5,7±0,7-6,1±0,5г%), лейкемии (9,3±0,8-9,9±0,7г/л) и эритремии (2,8±0,3-3,1±0,3г/л) В лейкоцитарной формуле отмечали нейтрофилию с регенеративным сдвигом ядра влево, уменьшение числа эозинофилов. Цвет мочи наблюдали от кровавокрасного до темно-коричневого, величина pH мочи 6,8±0,1-7,3±0,1, количество белка (1,4±0,03-1,56±0,04г/л), в поле зрения микроскопа отмечали огромное количество эритрацитов от 55- 440 в осадке мочи находили зернистые цилиндры, эпителиальных клеток почек. У коров с субклиническим течением болезни признаки гематурии не были ярко выраженными. Типичные симптомы болезни макрогематурия, анемичность видимых слизистых оболочек отсутствовали. Животные в основном были чуть ниже средней упитанности.

Диагноз болезни ставили по результатам лабораторного анализа мочи и крови. В зависимости от тяжести болезни в поле зрения микроскопа отмечали от 8 до 12 эритроцитов. Визуально цвет мочи не был измененен. В результате лечения в крови всех больных животных увеличилось содержание гемоглобина и эритроцитов, лейкоцитарная формула хотя не полностью нормализовалась, но отмечалась определенная тенденция к улучшению ($p<0,001$). В поле зрения под микроскопом моча коров больных гематурией в субклинической стадии отмечались единичное содержание эритроцитов. У больных коров с клинически выраженной стадией хронической гематурии кровянистый цвет мочи, ее мутность сохранялись. Частота пульса и дыхания хотя были и увеличены, пульс был среднего наполнения. При ректальном исследовании мочевой пузырь сохранял болезненность.

Выводы: В горной зоне Азербайджана среди крупного рогатого скота регистрируется хроническая гематурия.

Хронической гематурией болеет скот независимо от физиологического состояния, преимущественно старше 4 лет. Больные животные в субклинической стадии болезни поддаются лечению.

Перспектива дальнейших исследований. Дальнейшие исследования будут направлены на разработку специальных веществ антидотов, которые смогут нейтрализовать токсические вещества вызывающие язвенные и некротические изменения в мочевом пузыре.

Список использованной литературы:

1.М.Г.Абдуллаев, И.З.Эюбов. Хроническая гематурия крупного рогатого скота. // Мониторинг распространения и предотвращения особо опасных болезней животных и птиц / Сб. матер. конфер. Самарканд, 2006, стр. 354 – 356.

2. Задерий И.И., Мещенко В.М. Эндемическая гематурия крупного рогатого скота.//Проблемы ветеринарной медицины в условиях реформирования сельскохозяйственного реформированного производства/ Тез. докл. междун. юбил.научн.-пр. конф. посв. 45лет. ГНУ Прикасп. зон. науч. ис. вет. ин.,Махачкала, 2012, стр.286- 289.

3. Партсвания Б.В. Разработать лечебно – профилактические мероприятия хронической везикулярной гематурии крупного рогатого скота в условиях Груз. ССР , Тбилиси, 1988, 202 С.

Абдуллаев М. Т. ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОЇ ГЕМАТУРІЇ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

При субклінічній стадії хронічної гематурії корів найбільш ефективне застосування вітамінів С і групи В (В1, В2, В6), 10%-го розчину хлориду кальцію (внутрішньовенно), з промиванням сечового міхура нафталанской нафтою. Термін лікування таким чином скорочується, тварини одужують, клінічні ознаки хвороби загасають на 15-20 днів раніше, ніж при ис-користуванні інших способів.

Ключові слова: *корови, ендемічний, клінічні ознаки, рослини, кров, моча.*

Abdullayev M.Q. TREATMENT OF A CHRONIC HAEMATURIA OF CATTLE

At stage chronic the subclinical cows haematuria most effective to use of vitamin C and B complex (B1, B2, B6), 10% solution of calcium chloride with a bladder by washing naftalan oil. Term of treatment is thus reduced, the animals get well are attenuated the clinical signs of disease at 15-20 days earlier than when using other methods.

Key words: *cows, endemic, clinical signs, plants, blood, urine.*

Рецензент: д.вет.н., професор Фотіна Т.І.
Дата надходження до редакції: 24.12.2013 р.

УДК: 619:612.017.1:316:52.085

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ТРИКОЛІНУ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ БАКТЕРІАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙ ПТИЦІ

І. А. Олефір, аспірант*, Сумський національний аграрний університет
* Науковий керівник – д.вет.н., професор Т.І. Фотіна

В статті наведені данні про ефективність застосування триколіну з метою профілактики бактеріальних хвороб птиці. Застосування триколіну спричинило позитивний вплив на показники бактеріальної забрудненості пташників, на збереженість поголів'я птиці та приріст середньої живої маси курей.

Ключові слова: *пташник, кури, бактеріальне забруднення, збереженість, приріст живої маси, триколін.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. У птахівництві для лікування та профілактики інфекцій бактеріальної етіології. широко використовують антибактеріальні препарати. Якщо профілактика вірусних захворювань проводиться шляхом вакцинацій птиці, то бактеріальні

інфекції, які наносять великі економічні збитки птахівництву, вимагають застосування протимікробних препаратів та постійного контролю з боку спеціалістів ветеринарної медицини [1, 2]. В умовах господарства на перший план виступає визначення чутливості мікрофлори до використовуваних протимікробних препаратів, що значно ускладнює вибір антибіотика для ліквідації захворювань травного каналу та органів дихання. У сучасному птахівництві з метою профілактики та терапії бактеріальних інфекцій застосовують широкий спектр протимікробних препаратів, але необхідно проводити ротацію препаратів [3, 4].

Нами спільно із ТОВ НВП «Біо-Тест-Лабораторія» був розроблений новий комплексний антимікробний препарат «Триколін», терапевтичний ефект якого обумовлений синергічним впливом діючих компонентів препарату: енрофлоксацину, триметоприму та колістину сульфату

Матеріали та методи. Дослідження проводили в умовах птахофабрики ТОВ «Авіс-Україна» та на кафедрі ветсанекспертизи, мікробіології, зоогігієни та безпеки і якості продуктів тваринництва Сумського національного аграрного університету. Об'єктами дослідження були показники живої маси та збереженості молодняку курей кросу «Хайсекс білий», а також бактеріальна забрудненість повітря досліджуваних пташників.

У досліді використали три пташника, з яких пташник №1 був контрольним (обробка птиці не проводилася жодним препаратом), пташник №2 – дослідний (проводилось випоювання птиці препаратом енрофлоквет) та пташник №3 – також дослідний (проводилось випоювання птиці препаратом триколін). Обидва вищеназвані препарати вводили з питною водою курчатам перші п'ять діб життя з інтервалом 24 години в дозі 1мл на 1 літр води.

Загальну бактеріальну забрудненість повітря пташників визначали шляхом використання поживних середовищ (МПА та Ендо) на чашках Петрі, підрахунку загального числа колоній на них, встановлення кількості колоній бактерій групи кишкової палички та їх відсотку до загальної кількості колоній. Дослідження повітря відбувалось за схемою: до посадки птиці у пташники з метою визначення якості проведеної дезінфекції, на 5-й день життя птиці, на 10-й день та у 30-денному віці.

Крім того, під час проведення досліду було виявлено вплив препаратів на показники збереженості птиці та динаміку приросту живої маси курчат.

Результати досліджень. Нами було проаналізовано отримані дані щодо бактеріальної забрудненості повітря пташників (табл.1).

Як бачимо з даних таблиці 1, якість проведеної дезінфекції до посадки птиці всіх трьох пташників є відмінною. На 5-й день життя відмічалась найбільша бактеріальна забрудненість повітря пташників за період досліду, а у пташнику №1 середня бактеріальна забрудненість складала 264 колонії, з яких 106 колоній належать групі кишкової палички (що становить 40% від загальної забрудненості). В той час, як у пташнику №2 встановлено – 241,67 колоній загальної забрудненості повітря, з них 69,33 колонії групи кишкової палички (тобто 28,69%). У пташнику №3 загальна забрудненість повітря склала 113,67 колоній, з них 6 колоній групи кишкової палички (5,2%), що стало найнижчим показником забрудненості повітря у пташнику на 5-й день дослідження.

Таблиця 1.

Показники бактеріальної забрудненості повітря пташників

№ пташника	Вид поживного середовища	Постановка чашок Петрі			
		До посадки птиці	На 5-й день	На 10-й день	На 30-й день
№1 (контроль)	МПА	0	264	189	444
	Ендо	0	106	73,33	31,67
	% кишкової палички	0	40	38,8	7,13
№2 (Енрофлоквет)	МПА	0,67	241,67	273,33	354,67
	Ендо	0	69,33	98,67	12,67
	% кишкової палички	0	28,69	36,1	3,57
№3 (Триколін)	МПА	0	113,67	233,33	210,67
	Ендо	0	6	21	7
	% кишкової палички	0	5,2	9	3,3

На 10-й день досліду встановлено деякий зріст відсотка кишкової палички по відношенню до загальної забрудненості повітря у пташниках №2 та №3 – 36,1% та 9% відповідно.

На 30-й день досліду відбулося підвищення показника загальної бактеріальної забрудненості у пташнику №1 до 444 колоній, з них 31,67 колоній групи кишкової палички (7,13%). При цьому спостерігалося зниження показника бактеріальної забрудненості повітря у пташниках №2 та №3, а саме у пташнику №2 загальна бактеріальна забрудненість склала 354,67 колоній, з них 12,67 колоній кишкової палички (3,57%), в той час, як у пташнику №3 спостерігався найнижчий показник загальної забрудненості повітря 210,67 колоній, з них 7 колоній групи кишкової палички (3,3%).

Паралельно нами було проаналізовано збереженість птиці. Результати цих досліджень наведено в таблиці 2.

Як видно з таблиці 2, найкраща збереженість поголів'я стада птиці спостерігалась у пташнику №3 і склала 99,71%. При цьому у пташнику№1 збереженість була найнижчою – 99,45%. Вивчивши причини смертності птиці за перші 10 днів,